

IROHIN YORUBA

Eain oro wa—"IWAJU" L'OPA EBITI NRE SI"

VOL. VIII NO. 407

MONDAY MAY 18 1953

KOBO KAN (14)

Ajodun Iranti Qlola Adeyemo Alakija Larinrin

Ni ojo Abanwa si le "Eko" ora si ni awon Egho Omo-Oduduwa, Egho "Area Council", ati Egho "Action Group" gbolego ti o wa ni Eko patacun Oladele ohun se ejidun ebum kai ni Odebiyi Olofa Adeyemo Alakija ti o koko je oye Baba Egho Apapo Omo-Oduduwa ati Oyo Baba Eko ka. Eya ajodun na hebi si le Obigbo na ni Keffi Street, awon Omo-Oduduwa ati awon Egho Omo-Oduduwa si fi jipo ati minsa te gbolego awon alabasho ni Eko.

Ni orun diwo kujii ni awon je ojo "wewe" awon obira ohun gbolego, no iwo bera lati ohun gbolego ti o wa ni Eko. Ibaa Eko gbolego si le efin Oba Eko gbolego si to le jankuregbe 800 plus emirile ilu ati owo alakija til de le Ologeba na ni Keffi Street, Oshando, Eko.

Nibagbi o di agogo mewu owo ni awon onilokha, obi, le, ati Egho Omo-Oduduwa, Eko, iwo iniatigbi Ologeba na n "Cathedral Church of Christ", Edubigbe ti Eko-papapeji Biippa A. W. Howells ni owo alakija ati iranti na patacun awon alakija lini yewo R.A. Adelaja ati Eko-wa Yinka Olumide.

Benji Howells ni o wakarewa awosa ojo na, o wakarewa pupo nipaani ibeji aye Ologeba Olofa Adeyemo Alakija bi o. si fi gbolego gbolego re nee Tora idagbaaseku wa to ati ti wakarewa si di obun ti a ihi fi re ihe raga nipa nipa set rewe ri di ojo si aye si le ko le le pati.

Eduhun jin iranti na ni awon onilokha ati awon obi oku na tura bera si fi onirele obira ti joro ijo si mimo sile gbolego awon alabasho ni owo, ni biyan, ti po to baje owoya si Eko.

Qba Musendiku Adele Ni Yio Di Alakoso Munisipa

IBADAN — Ni ojo Eni le le jipo owo ya ni ibeji Arofin Iwo-Osun Nigeria pareti eto ibua si awon, ti ngebeco feso atampe, li Eko.

Olofa Obafemi Awojobi, Alakoso Ijiba Iwo-Osun Nigeria ni ki nwoun tan ka ofin osa Telekpo o si kodo te si nri gbolego Ajo Igbimi Apofin na pe owo ni gbolego kejila owo, kojele owo, si ni nwo, a dibi fun awon Apofin Igbimi Munisipa Eko, onikun ti o na U dagbo to na edun mayekalelogun Ekonrun ati Ekonrun si o le ibeo fun Apofin ti o ba fe.

Olo gbolego eti ti owo je fi nifabio ni owo si ai, afe, ido obi ole yi, me, gbolego a sparwo, a nfi moyo ko enia ko si mi ny. Aman Symbole nikun si yio wa lara apofin idio ti gbolego enia lati tele fi ibeo.

Oba Eko ni yio di Alagbemi na patacun Olofa Eko moyo ati awon Ajenju mayekalelogun.

Isinku Dokita Otu-wole Pabambari

EKO—Ni Ojo "Eko" ti ian oke kafa ora yi ni Egi-owu Biipaji A. C. Howells, Igbaekiri Biorenu Eko ati ejidun awon Biorenu lati idale peju awon Alafia ni ewon se Ile-Ife. Olofa Eko Dokita Ladipo Oluwole O. S. E. ni ile-ilem ni Cathederal Church of Christ, nibiti awon ogoedogba enia pataki-pataki ni pe 1950 si fun ti iale na, Bioppu na pa iye isuri pupo nipa iwa rere ati Ologeba ni bi o si ee je oplumwulu ati bi o si le je o obufokunmisi te.

Lehinbi nwoya ne isin na tan awon gbo posu Ologeba na eyiti sunwin fi ato oniyebige dudu ati fufun se ulori mlelo Kit-Car, gbolego awon enia nwoye lete si to si niori-hori lati Socio ti titi nwo de fi gbo eti. Nigbati nwoye de fi owo Olofa Kofoworola Abayomi ni o wo orilori ikeru ikeri Shokunbi na o si sunwo si owo iwuri pupo nipa nigeri ribirihi fun anfan di Eko. Ti Dokita Oluwole na se nighawo le, ati pe o si sun aye ju aru, o si je iet awon Igbimi Ijoba Ijebu Orun Nigeria Executive Council of the Western Region, bi nwoye ti se kudun iku ri to.

Olofa John Macpherson Gom'na Nigeria ati yasidihi ti Iyassan Ajasa, Olofa Dokita E. O. Awolowo, ati Iyassan E. O. Enosuji Biipaji Agba Iwo Orun Africa, Archbishop of West Africa, ati awon ogoedogba enia pataki-pataki bi obesher emia owo ika igumefin Nigeria ni o feso ededza-ye-ye. Wusihai tare, si ibejii re, mido akun, si nwoye fi ko o idio moyo posu.

Dijit ayi wa fun itai darokoso nwoye ti o to ipo owo ka le, si ati si nwoye si le ibi isinku na si Awo. Olofa Oba Alake Aborokuta ati Awo-Ji, Ijebu Ode, Scouting, Awon osese Municipality Eko, Girl Guides, Awon obesher emia ibewu ti Mississippi Eko, Anglican Girls' School, Awon osese Je-je, "Bishop Oluwole Memorial School", Awon Aso-je, Agege District Assembly, Fo-ti, Amuwo Association, King's Coll ge Eko, C. M. S. Grammar School Eko, Girls' Modern Academy ati Irak Girls' School.

OLOGBE DOKITA ISAAC
LADIPO OLUWOLE M.B.
CH.B., O.R.E.

Bolugi Enia Kan Gun Olowo-ori Lobe

EKO—Oran ko dun nru Kofo Karun ti Saint Anna ni Na Tibusi nighabi okunmi Biipaji kan ti nwoye ati Alfa Kasai-kai. Adeyemo Sada ti o. si nre iet oja ni gbo Ologeba D. A. Akinloye, Olowo-ori ni owo ni Koto na.

Okanran Bolugi yi ko san owo-ori ni nwoye ha pos, lebi, nighabi nwoye pada ni Koto, Ologeba Akiloye ni Akpewo Olowo-ori ti o lati hasa wajo, nighabi. Adeyemo bere pe kini o fano si okunmi yi koto fi san owo-ori, o si ligha li yanda fun on pe on ko gbede san owo-ori ma.

Adeyemo si bi le lebi ki okunrin yi ha ni nre iet, tilli odigbo ti nighabi si yela, da funwa pe koto ni nre san owo-ori mo, o si on bi.

Legeks ni ati a si owo-ori lati iwu apeti o ledu, si rojigba latiga aye koko. Adeyemo o on en fi iweye na han Ologeba Olowo-ori illo o sha on iwoye, bi o si sunwo obi-wo-ori na, si o si gbolego apo, gbo asero koso ni o ia ja li o si herto si si sun owo-ori na koso, koso ona metu ni o gbo un, nighabi agbara si yewo, jado si arene ni o ba zobo lute ti o si daku.

Kia bi opan nwoye ti gbo Ologeba si ki okunmi Biipaji na mole nwoye si ti obi-tilende. Ni ojo keji nighabi awon Ologeba nighabi Biipaji yedare na Eko, Saint Anna na awoye, idan gbede, Akunra, idan na si ko iebi rara, Adeyemo si ti gbede oyin pe ti owo-ori owo yi.

Bi owoye ha o parta, na si, o ma a gbo yo, rugbun a gbo kodus po enbeni D. A. Akinloye Olowo-ori na ilu nwoye gun Lobe na ngbadan dara-dara moso ti Iwo-awo ikenan.

IROHIN YORUBA

O KUN FUN EKO ATI
ONIRURU IROHIN ALADUN

6 MAA KAWE

OWE

BI AGBALAGBA KO BA
OBAGBE HAA ATEHENWA
KO NI E'ENIKAN A
BA A SIRE.

IROHIN YORUBA

QBA ALAFIN GBQ, QYQMISI GBA

GEGBE bi y si laa n koko wa oye ni o lori ikerija edeaye de ti o ti wa larin Qba Alafinmis Ademide Adeyemi Keji Alafin Qyo ati awon Qyomisi a dupe pe ija na pari patapata, sugyan obun ti o fa ede ayele yi ye enia ni anu pupo, kini se ti o fi go colu ni anu ni po owo Qba Alafin ati Arayi Qyo mi oru na gbope si.

Geggé hi chon ti o fa a t i o fi s'epa si owo Alafin ali Arayi re ni pe, nighbakan awon Igbimo lębde libe Oyo da imoran pe o to ki awo diwo Alafin ku ki awon si maaje sawo fun Aremo mo rara ati pe u lgimbi mu ba tun ni joko ni nwoje na pari oto na si do e. Eyi mu ki Aremo E ko awon janduku je lati ma a, yo awon Asoju Igbinbi na leye to bęre ti awon n koko Oloye Boade Thomas ti o je Balogun Qyo, Alafin si wa lejün Arayi, o si nse se po eo ko si owo se alifikun owo-eri cysti o ti fowu si anu Igbimo Oloye Iwo-orun Nigeria ni Ibadan.

Awọn ti o je oye abobaku njiso awon janduku enia wonyi ti nyi lu lemu ni awon Eru-oba, awon wonyi a taa maa je aye fa-mi-lele-nituto, nwoen a si ma a si oru-ko Qba se alonigbowega kikiri odò awon Bale tabi eni ti okan wọn ba-darí wosu si lati gba towó won tabi ki nwoen ma a jejt kakin arin ilu, sibep-sibe Qba ko si da awon baba-ni-nkpu, wonyi lekun nitotoripe awon ni Aremo nni mu lo ju.

A dupe lowe awon Igbimo Qyo fun ipinata won lati ge eto ti irepo le li wa larin awon pelu Qba won, inu wa si dum po Qba Alafin gbo awon Qyomisi paapa na gba. Yoruba ni enia moyi ni ko ye ni ihu. "Emihi o sy ti ko be, enti si be li ko gbo ati awen'ibukun."

A dupe lowe awon Qba si o dide si oran na ti o fi ni iyanju, inu wa yi si tubo dun ni ti irepo larin awon Qyomisi na ati Qba Alafin ba nye deede, ti gbo-gbo ilu ati awon Oloye si nfi yi fun Qba goge bi o tu ti ati bi o ti ye, ki Ade po lori ki bata pe lewe Qba o.

ABIYAMO ETI RE
MELO?

Anika woni nda v
famu bi!

Awon arun wonyi
nu owo te jesa in?

APIERI
OKERE
INU-IWW
OSI
FONBONA
IKY
IGBE-URIN
GIUTU
IBA
JEDUDEDI

awon arun
misan ni una yu
vomodo de l'oso ni igbo EMIN
ti HU, Li ra "YAN"
awo igbe arun wonye
ni jesa gboigbo awon
arun ni una yu vomye
ieeso.

"YAKU" so pe meji
ni gboigbo si Nigeria.

Inu wa o si si pe
onuku "YAKU" si o
wa larin igbo si kii awon
ma ba se ademide egbedi
misan fow si.

Ilara Abosi Ko Dara (1)

1955 UNO C-AGE AKANO-JAM DAFO O-CL
OLOTO, inu mi yorun ibe ka lale ala de aye nse ibe
Ilorin Yoruba ikokon gbo yu tati koko koko ni o jede nse
ibe nse eniwa ka, oti paape lati. Ni o koko koko nse
rya pe o koko metti, re alafia ni o wa 2 itan na le bayi.

Ni akoko koko, okunrin Qoyi gba owa on paape si sa pam
koko na i o o. Oba okunrin okan olundu ibe na.
O ba to nge owa oni yia si
aloyi nse ibe o. Oba ola nse
oko nse o si tuo si owo igbese
ni Barki, oti o nke nke nse
igbese. Ilorin Alafin Ali he
iye Qoyi, oti Alafin si talaka
ta oka-ile gbooyi akoko latan
ti Alafin yi nra nse. Sugbo
ekintu, Alafin yi ni abami
Agbede-ade si nse owo lajo
o Agbede-ade si nse owo lajo
misan ni o bo si ye awon tyo
misan ni o yio pa wye, ni oj
kunna yi si awon gbooyi ni owo
si diape.

Nigbati Qba o ba hese be tan,
Alafin yi yio pa awon si ade owo
yi si owo wije na gba, yu
gbooyi chan o to, tura yi ni legan
jaiji nipe, adi yi ki ne be ni
ojojan, o si nse ibi owo
tabi. Alafin na ti o fi owo
awon siade na ra ba pho o
di akoko patapata ni Alafin
yi ki owo iwu yi owo si ade owo
ki, adiyo ti tan ye iyan marus
misan ni yio pa ti yio si dagba
igbese. Owo yi ni talaka Alafin
yi ti yia tun li ra ewu mire
Oloye. Oloye yi si ai
misan nipa adi iyasa Alafin yi
asoro gboigbo asoro si ni owo.

Ni owo koko, okunrin Qoyi na
si fan Alafin na pc, ki o ta
agbede-ade kan rodo yi ni fan
on, on yi si afa si si. Agbede-ade
ki bi te ta. Sugbo nkejasi o
jope asoro yi si ko joko Alafin
yi ma si ron koko, o koko lati
adiye na fun un. O fi ade na
san ogo-yeji sugbo Alafin. Na
re owo si on, ba owo ci, yio
tan, on koso mi qo iku on,
nitonra o koko lati si.

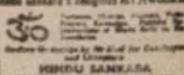
Nigbati Qoyi o gboigbo ipa
re ti Talaka Alafin si koko gba.

O bęre si re minu ikoko re pe
"koko no yio si ti owo yi si."
Na eyi tan nigbati Alafin yi pe
agbo yi, Qoyi na wo si Alafin
yi o si si hi adiye na pa. Ni
gbeni o pa ten, ko te tun fi
oko adiye na nse o gbo owo
ase igbese. Nigbati Alafin yi de
lali ibori o ulu raga'e koci adiye
re owo, o wa si tidi sugbo ko ri L
O si oy si tan, okunrin Qoyi
yen pe, "onko mo si adiye owo/
ugbo o owo fu ur pe, boyo a
ka ekpede" misan aina si o
le si, adi ope o le padu iwo
lam tabi late. Nigbati De nse
adiye na ka pada bi. Alafin ni
on fi oy si adiye on si Qoyin
swo.

Nigbati o ni oru ti Alafin
yan, Angeli Oluwa si farashan
an leja oru si fi ibiti a so owo
adiye na si han ka. Ni owo igbedi
si u mii Alafin yi si si ibiti
ti Angeli li han ka, o bo oku
adiye si ibiti. O si gbo owo
re na wi si owo, o bre si rugu
bowo ni on yio si owo raga'e
na re cau edidji. Ni owo
Alafin yi si lati yia si owo
adiye si ibiti, ebagbo ko si
ewu ti yio wó boni ki le rin
ibori dor fi qo qo qo. Nigbati
Alafin yi de si owo qo qo
keji yi illa se jossa to iwa ideji
qo qo gbo owo adiye na siq si

Studio Sankara's Religious Art Jewellery

Iwe Adura
Tetedamilohun

2 - peta owo 2-5d
Ti Rev T. A. J. Ogundeyi se
Pi owo ranee si-

LABISI IDOWU
1 Shaiore Court, Lagos.

Iru Onigbagbo Wo Ni A.O.B.?

Lati Oju Ewe Keta

Inu mi yio dun pupo, bi e
da le gba mi laye niwu iwe Irobin nyin aladun, lati
le so si ore Ogbeni A.O.B.
Jebba ti o han minu iwe
Irobin ti ogunjo oju kewin
edun yi.

O je iyanu lopopopo pe
iru enia bi Ogbeni A.O.B.
Jebba yi si tun wa ni ite
Yoruba, awon ti ohan kuku dara,
bi A.O.B. Jebba ba jewu
pe on nikan ni on gba
esin re gege bi aja. Bi ka
mu wo awon ori iwe wonyi
niwu Bibeli (1) i Korinti 1:
18. (2) Titu, 1: 14. (3) I
Tinoteti, 4: 1.

Mo ro pe nigbati Ogbeni
Jebba sin esin Igbagbo titi,
ti ko ni ohun tu o ni yin
be ni o ba kuku pada si
A.B.D. Alaworun-lo ba tun
pada si esin re are.

Looto a i mu esin
wonyi (1) Igbagbo (2) ati
Imale, wa fun wa lati oke-
re, sughbeni bi a ko ba ni
keto tabi ikorita okan,
daiju esin Igbagbo ki
B. rara. Mo ro pe "Ogoesu
yi ko ti le ni Bibeli, tabi
bi o ba si ni, kii naka
wo. Nitiorpe a ka nibikan
niwu Bibeli pe e maa wa inu

Iwe Mimoo wo, nibi a le ri
igbalu.

Ogbeni Jebba yi si tun fo o
moje nitte pe se yepi kia fi
ti Olorun siye ki a ku ku do-
ju ko ija ti omofinla ti a niepa
yi. Oye ku diye fun Ogben-
ni Jebba yi, nitte pe o gha-
gbe wape laisi imo lati odo
Olawa tabi iyi naijia Olawa
ko le oje ohunkohun rara.

Nijo o ha ye lati ma a sin
esin li iwu Olorun ko dun si
nitiorpe Ogbeni Jebba
re pe Yoruba ti nisin vi le
gbe enia de iwayu Olorun
Alaye, ko daju cara.

Olorun ranti pe ise owo
Re ni awa ije, ko si fe ki a
segbe, nitorina ni o se ran
awon enia tabi awon Onise
Olorun si gbagbo orile ede
pe ki nwon ma a kede igbalu
fun gbagbo ede pa eniken
ti o ba gbagbo yio ye John
3: 16.

Ju gbagbo re lo, mo fe
ki Igbagbo Jebba gba a pe
a woy n alaye ti o se woy-
yon yi tire nikan.

Olotu, nko fe si oyo da
ma a ran nyin iwo o,
iwayu waju ni oya ebiti yio
ma a re si o.

Ilara Abosi Ko Dara

Lati oju ewe keta

9e ti ekunrisa na ey pa, "os
dape joso Ogorun," eon ya a, o
si, tani ke le mò Olorun bayi?
o si so fun un pe. Ako yio pa o
sugbeni a o mu h lo a o si o
ile fun y o iwo yio nra a gbe swi-
yio s' ma a je, iwo yio si m a mu
oju opini re."

Nwaja si mu okunrin Alagbe
na karo ni ihe re. Nwaja yo lodi
Okunrin biye to ran woy
nle lati ti eai abu fun un
ti Alagbe o yo Olorun na leu lati
ti Alagbe ti polu wan ni asipa
Olorun awa ote si bi. Ojoro ns
lere pe, "Njoro wo ni okunrin
Alagbe yi ti te o k o to di pe
o ramse a woy lati wa pa a T.
Sugbeni Olorun yi ko le fesi kan
Awon Olorun Alagbe yi iba ku
ni iwo yio ku." Nwaja si mu
okunrin Olorun, na, enjin si pa a
ni ipo ora, owo si ba yea
wo lo.

Nigbati ile oyo keji si moyi, ni
awon ni oka Olorun na lewu gba
le re. Okiki ti kan kakiri
pe. Bawo ni a u i le my oyi si."

Nighbara ni iyawo re nso fun woy
bi o u se ran awon Olorun nle
lati ti oje Alagbe ti o agbo nai
ile woyi ati pe boyo awon Olorun
na lo bowa. Fesi abu fun un
ni han na oj oyi si yi o regin
enkawie mi.

Iwan na mu mi rastu eria
waka ti awon Imale nea yia ti
oyi orin bi ihe.

Alabosi a ma a lowo
Alabosi a ma a bimbo
Amabontan abobosa
Ko na si dara.

Ojinto, ati enyin onkawie ati
onkawie Irohin Yoruba, ota ibe
ati odo, "keaniman" akahon ibe
wa leke woy o Amia.
Odighakun na o!

E M A A POLOWO

Qia oyin sinu
I ve frrotita
Yoruba

AKARA TU' EPO!

Iwo kafa ati keje Mose ni ede Yoruba! Pela hi aghayans
Solomon Gome Dafidu ati olopoppo. Asiri miran ti awon Wo! Iwala
ti bu mo le wa di obus Kika ati Anfini fun Olukuku.
U le. Asiri oruky Oba mimu Ogedunare. Asiri bi a ul le se be
awon Maleka mimo 1979 lejokorogu tabi loro itan. Hantu! Ses
iwo yi m 2 npe ul idde. Asiki Imo. Asiki Bessiwaju mbe nira Re
Sile medogun [3]. Fifteen shillings perre Sere na site ki o to tan

POOJA BOOKSHOP, 29 Ramos St. Iddo/Oyo Yaba Nigeria
OSHODI COMMERCIAL SERVICE, 36 King George Avenue
Yaba, Nigeria.

Omo Ni 'Gbehin Lagunju Fo Wa Si Aiye Nigeria

AGONA NSABA G. C. — Ni
gi oti si leye gbo kiranilogun
owu kferin odun yi ni Olorun fi
onkunrisi lisanlari kan ta Ogbeni
ni Amasae Adeleke owo. Bi Al-
adun si Oshogbo ati iyawo re
Sehata Amanu kere. Inu baba
wonyi na dan tote m o u o
iwo traan meji meji lojorogun fuu
owu adidun ti o si o se alijo
lati oj oti ono na ni wa si aye
mi oj oke kere ti nwa si ko o
jede, na nsa ti Musulmuni.

Ilokun naa dan o si a araria.
Afisa Imase Solaku jami Bajiro
ni o se leye leye-norularu)
nwa si oj opon na ni Fatau
Akanni. Babu onu na si tua fi
orokiri onye adidun ati oj o se
tiri ari niga ti gbagbo awuo
alabasigbi ojo na ikeni ihi fi si.

Die si aye wa fun lati daraku
niwu awon alabasigbi na si awon
Ogbeni T A Owo, Egbo baba
omu, Rabiu Adeyemi aburo baba
omu, S A Balogun, O O K Eji-
ri, Z A Lawal, Asoci iwe frokin
Yoruba, Egbo Ifelodun Agona
Nasabe, Egbo Ossun Agona
Duwakun, Egbo Abami Kromi,
Egbo Obinrin Nasabe, Moshuny
Ifelodun, Egbo Ifelodun, Moshuny
Artojia ati Rabiu Asoko. Ki
Ojorun de onye na si, K.I.O. se
le iori se ki O si fi ire kari o-
asun.

Nigbati o di ojo kdrogbon oju
na ni o wa se ibewo Olorun Iro-
bin Yoruba sunu ile mi won ni-
tori o j okan patakai nina awon
onibara Iwe Irobin Yoruba ati
Daily Service ni Oke Okun. Olorun
na si mu am si yil gbagbo nra
ka lehun il nwon ti B ojo j omi-
alabasigbi ojo na ikeni ihi fi si.

Niwa asaye owo woy na ni Ogbeni
ni Lagunju gbo la a ye Olorun pe
ki awon to heri ipade na al Jos
on o ya ly si ilu on ni Ogbomoso
lati ti se ibewo awon ema on ati
wape ti awon ha pari ipade na
tan ti on be mbo on yio tan ya
odo Olorun ki on to kaja si ibu-
joko si let on m Kumasi Gold
Coast.

Adara wa ni pe alip a dassa, abo
a sunwun, wa ba ile ni alafia, wa
si padu de Oke Okun si alafia.

Gba Ara Re Kuro Lowo Iko Kuhu! Kuau! Igbakugba

VENO'S
PAINKING
**COUGH
MIXTURE**

O DARA PUPO ki biomedde ni ni Iba fun GBOGOBO
IKO ati OTUTUKOTUTU si o nyi biomedde ati agba lese.